

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 grudnia 2022 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił wartość kapitału początkowego B. N. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1987 do 31.12.1996. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 38,92%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 38,92 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie ($38,92\% \times 1\,220,89\text{ zł} = 475,17\text{ zł}$).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 8 lat, 6 miesięcy, 24 dni, tj. 102 miesiące okresów składkowych. Oraz 10 miesięcy okresów nieskładkowych

Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 40,03 %.

Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Do ustalenia współczynnika przyjęto:

- wiek w dniu 31.12.1998r. - po zaokrągleniu do pełnych lat - wynoszący 31 lata

Średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173).

Kapitał początkowy, ustalony na dzień 1.01.1999 r. ,wyniósł 36 065,04 zł.

Do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił:

Okresów od 16-07-1989 do 31-08-1989, od 19-02-1990 do 28-02-1990, od 01-03-1991 do 14-03-1991, od 01-05-1991 do 31-05-1991, gdyż w tych okresach wnioskodawczyni przebywała na urlopie bezpłatnym oraz od 01-08-1996 do 31-12-1998 gdyż nie został wystarczająco udowodniony – błędnie wykazane okresy zasiłków chorobowych;

Dochodów w kwotach 1887,30 złotych za 1996 rok, 5755,40 złotych za 1997 rok, 4209,10 złotych za 1998 rok - gdyż nie zostały wystarczająco udowodnione – brak podpisu drugiej osoby upoważnionej.

(decyzja k. 24-25 akt kapitałowych ZUS)

Odwołanie od ww. decyzji, w dniu 5 stycznia 2023 roku wniosła B. N., domagając się jej zmiany i ponownego wyliczenia kapitału początkowego.

W uzasadnieniu swego stanowiska wskazała, że wnosi o wzięcie pod uwagę dochodów w kwotach 1887,30 złotych za 1996 rok, 5755,40 złotych za 1997 rok, 4209,10 złotych za 1998 rok

(odwołanie k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 1 lutego 2023 roku. organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko z zaskarżonej decyzji. Organ dodatkowo wyjaśnił, że po ponownej analizie sprawy organ rentowy wydał decyzję z dnia 11 stycznia 2023 roku.

(odpowiedź na odwołanie k. 4-5)

Decyzją z dnia 11 stycznia 2023 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego B. N. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1988 do 31.12.1997. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 40,92%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 40,92 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww ustawie ($40,92 \% \times 1\ 220,89\ \text{zł} = 499,59\ \text{zł}$).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 10 lat, 8 miesięcy, 14 dni, tj. 128 miesięcy okresów składkowych. Oraz 1 rok, 1 miesiąc i 10 dni okresów nieskładkowych, tj. 13 miesięcy okresów nieskładkowych

Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 45,23 %.

Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Do ustalenia współczynnika przyjęto:

- wiek w dniu 31.12.1998r. - po zaokrągleniu do pełnych lat - wynoszący 31 lata

- łączna liczba lat okresów składkowych i nieskładkowych do 31.12.1998 r. po zaokrągleniu w górę do pełnych lat - 12

Średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173).

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 42 974,58 zł.

Do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił:

Okresów od 16-07-1989 do 31-08-1989, od 19-02-1990 do 28-02-1990, od 01-03-1991 do 14-03-1991, od 01-05-1991 do 31-05-1991, gdyż w tych okresach wnioskodawczyni przebywała na urlopie bezpłatnym

Dochodów w kwotach 1887,30 złotych za 1996 rok, 5755,40 złotych za 1997 rok, 9209,10 złotych za 1998 rok - gdyż nie zostały wystarczająco udowodnione – brak podpisu drugiej osoby upoważnionej.

(decyzja k. 30-31 akt kapitałowych ZUS)

Odwołanie od ww. decyzji, w dniu 2 lutego 2023 roku wniosła B. N., domagając się jej zmiany i ponownego wyliczenia kapitału początkowego.

W uzasadnieniu swego stanowiska, wskazała, że wnosi o zaliczenie wynagrodzenia faktycznego do kapitału początkowego, a nie minimalnego.

(odwołanie k. 3 akt VIII U 364/23)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 22 lutego 2023 roku, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko z zaskarżonej decyzji. Organ dodatkowo wyjaśnił, że nie uwzględnił zarobków wnioskodawczyni w zakresie zatrudnienia w PPHU (...), ponieważ dokument dotyczący tego zatrudnienia nie spełnia wymogów formalnych – brak jest pieczętki imiennej osoby odpowiedzialnej za sporządzanie dokumentacji kadrowo-płacowej. Organ wniósł także

o połączenie sprawy o sygnaturze akt VIII U 364/23 ze sprawą o sygnaturze akt VIII U 234/23 z uwagi na tożsamość stron i przedmiotu sporu.

(odpowiedź na odwołanie k. 4 akt VIII U 364/23)

W dniu 9 marca 2023 roku Sąd połączył sprawę VIII U 364/23 ze sprawą o sygnaturze akt VIII U 234/23 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia na podstawie art. 219 kpc.

(postanowienie k. 6 akt VIII U 364/23)

Na rozprawie w dniu 30 października 2023 roku wnioskodawczynie poparła odwołanie, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 30 października 2023 roku e-protokół (...):01:20 – 00:02:04 – płyta CD – k. 50)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. N. urodziła się w dniu (...).

(bezsporne)

W dniu 28 listopada 2022 roku wnioskodawczynie złożyła w ZUS wniosek w sprawie kapitału początkowego.

(wniosek k. 1-2 akt ZUS)

Po rozpoznaniu, wskazanego wniosku, zaskarżoną decyzją z dnia 16 grudnia 2022 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił wnioskodawczynie wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 roku. Nie uwzględniając okresów od 16-07-1989 do 31-08-1989, od 19-02-1990 do 28-02-1990, od 01-03-1991 do 14-03-1991, od 01-05-1991 do 31-05-1991, gdyż w tych okresach wnioskodawczynie przebywała na urlopie bezpłatnym oraz od 01-08-1996 do 31-12-1998 gdyż nie został wystarczająco udowodniony – błędnie wykazane okresy zasiłków chorobowych; oraz dochodów w kwotach 1887,30 złotych za 1996 rok, 5755,40 złotych za 1997 rok, 4209,10 złotych za 1998 rok - gdyż nie zostały wystarczająco udowodnione – brak podpisu drugiej osoby upoważnionej.

(decyzja kapitałowa k. 24-25 akt kapitałowych ZUS)

Po ponownej analizie sprawy, organ rentowy wydał decyzję z dnia 11 stycznia 2023 roku, którą ponownie ustalił wnioskodawczynie wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 roku. Nie uwzględniając okresów od 16-07-1989 do 31-08-1989, od 19-02-1990 do 28-02-1990, od 01-03-1991 do 14-03-1991, od 01-05-1991 do 31-05-1991, gdyż w tych okresach wnioskodawczynie przebywała na urlopie; oraz dochodów w kwotach 1887,30 złotych za 1996 rok, 5755,40 złotych za 1997 rok, 9209,10 złotych za 1998 rok - gdyż nie zostały wystarczająco udowodnione – brak podpisu drugiej osoby upoważnionej.

(decyzja kapitałowa k. 30-31 akt kapitałowych ZUS)

Wnioskodawczynie była zatrudniona w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowo-Usługowym (...) w Ł. w okresie od dnia 1 sierpnia 1996 roku do dnia 1 kwietnia 1999 roku.

(świadczenie pracy k. 16 akt rentowych ZUS)

Przy wyliczeniu kapitału początkowego ww. okres zatrudnienia, został wzięty pod uwagę, dopiero przy wydawaniu drugiej decyzji przez organ rentowy.

(wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczonego k. 27-28 akt kapitałowych)

Wnioskodawczyni legitymuje się PIT-11 za lata 1996-97, kartę wynagrodzeń za 1996r., informację do Urzędu Skarbowego i kartę zasiłkową, kartę wynagrodzeń za 1998r. i 1999r., złożoną przez świadka Z. N. – właściciela Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Uslugowym (...) w Ł..

(dokumenty w kopercie k. 33)

Po uwzględnieniu ww. dokumentów i obliczeniu kapitału początkowego z uwzględnieniem wykazanych w druku Rp-7 kwot wynagrodzeń osiągniętych w latach 1996-1998, tj. -za 1996 r. - 1887,30 zł -za 1997 r.-5755,40 zł -za 1998 r.-9209,10 zł wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z 10 lat kalendarzowych od 1989 do 1998 wyniósł 38,14%, a podstawa wymiaru kapitału 465,65 zł. Kapitał początkowy w nowej wysokości na dzień 01.01.1999 r. wyniósł 41937,94 zł. Organ rentowy wskazał także, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z uwzględnieniem wynagrodzeń z lat 1996-1997 w dziesięcioleciu 1988-1997 wynosi 41,45% i jest korzystniejszy dla wnioskodawczyni od wyżej ustalonego.

(pismo k. 39 wydruki systemowe k. 40-43)

Powyzszych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach kapitałowych wnioskodawczyni, jak i dostępnej dokumentacji złożonej w trakcie trwania sprawy przez świadka Z. N. – właściciela Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Uslugowym (...) w Ł., a jej treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Organ rentowy, na prośbę Sądu (postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 16.08.2023r. k. 35 płyta CD k. 36), wykonał hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego wnioskodawczyni, przy uwzględnieniu wynagrodzeń wnioskodawczyni za lata 1996,1997, 1998, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w dziesięcioleciu **1988-1997** mógłby wynieść **41,45%** i jest korzystniejszy, od ustalonego z 10 lat kalendarzowych lat 1989-1998 czyli 38,14%. Organ rentowy, w piśmie procesowym z dnia 21 września 2023 roku (**pismo k. 39**), przyznał, że, przy uwzględnieniu wskazanej dokumentacji w oryginale – a dokumentacja, w tej formie, była dostępna w toku procesu – dane, w niej zawarte, mają wpływ na zwiększenie wartości kapitału początkowego wnioskodawczyni. Wskazane wyliczenia nie były kwestionowane przez wnioskodawczynię ani pod względem rachunkowym ani co do zasady. Sąd uznał, zatem, wskazane wyliczenie za miarodajne dla rozstrzygnięcia, w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego (dostępnej dokumentacji).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 173 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 504), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Stosownie do art. 174 ust. 1 tejże ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Zgodnie z ust. 2, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Zgodnie z ust. 3 przywołanego artykułu, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Według ust. 3b w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2013 roku (w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie, natomiast, z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego, część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego, osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei, w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei, na podstawie ust. 6 omawianego przepisu, na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,

oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,

oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz

mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W związku z treścią zacytowanych przepisów, można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Z kolei ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a więc dla osób takich jak B. N., urodzona (...) określa przepis art. 24 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Stosownie, natomiast, do treści art. 25 ust 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, z waloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Z kolei, zgodnie z art. 26 ust 1 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W ust. 2 wskazano, że wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Przy czym w ust. 4 i 5 wskazano, że tablice trwania życia ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Z powyższych przepisów wynika, jednoznacznie, że zasadą obowiązującą przy ustalaniu wysokości emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. jest zasada zdefiniowanej składki, zgodnie z którą wysokość świadczenia zależy z jednej strony od sumy składek emerytalnych jakie zostały zgromadzone na indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS za okres poczynając od 1 stycznia 1999 r., zaś z drugiej od wysokości kapitału początkowego, tj. od kwoty ustalonej oddzielnie dla każdego ubezpieczonego według ustalonego przez ustawodawcę wzoru, odzwierciedlającej w przybliżeniu stan jego konta ubezpieczeniowego za okres do 31 grudnia 1998 r.

W rozpoznawanej sprawie, spór sprowadzał się do uwzględnienia przy wyliczeniu kapitału początkowego faktycznych wysokości zarobków osiąganych przez wnioskodawczynię w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowo-Usługowym (...) w Ł. w okresie od dnia 1 sierpnia 1996 roku do dnia 1 kwietnia 1999 roku, wobec nieuwzględnienia, przez organ rentowy, przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego dochodów w kwotach 1887,30 złotych za 1996 rok, 5755,40 złotych za 1997 rok, 9209,10 złotych za 1998 rok

Odnosząc się do spornej kwestii – jak konkretnie w spornym okresie było ukształtowane wynagrodzenie wnioskodawczyni- wskazać należy, że zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011, Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego

płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. obowiązuje od 23 listopada 2011 r. i ma zastosowanie do wniosków w sprawach świadczeń złożonych od daty jego wejścia w życie. Zastąpiło ono rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49, ze zm.), które dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości określało w sposób podobny. I tak zgodnie z § 20 pkt. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników były zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków.

Orzeczenia Sądu Najwyższego, jakie zapadły jeszcze na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są zgodne co do tego, że ograniczenie co do środków dowodowych, wynikające z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym nie ma zastosowania w postępowaniu sądowym przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za celowe i pożądane. Wysokość uzyskiwanego uposażenia może być zatem ustalana także przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia zainteresowanego / por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r. sygn. akt II UKN 186/97, opubl. OSNP 1998/11/342; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006 r. sygn. I UK 115/06, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2007, Nr 17-18, poz. 257, str. 753/. Przy czym nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Nie jest obowiązkiem sądu, zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.), spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) /por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996r., sygn. akt I CKU 45/96, opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76; wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 1998 r., sygn. II UKN 244/98, opubl. OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662/. Przy tym, wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia, nie można ustalać, w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego. Chodzi tutaj o umowy pracę czy angaże, w których zawarte są dane, dotyczące wynagrodzenia. W takim wypadku, uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe miało więc na celu ustalić taką wysokość wynagrodzenia, jakie wnioskodawczyni niewątpliwie otrzymywała. Mając powyższe na uwadze, uwzględniając wnioski B. N., Sąd, w niniejszej sprawie, przeprowadził postępowanie dowodowe, obejmujące analizę dokumentacji, znajdującej się w aktach ubezpieczonej i przedłożonej przez świadka – pracodawcy ubezpieczonej - w toku procesu – zwłaszcza kart wynagrodzeń ubezpieczeniowej. Wskazana dokumentacja – na co już wskazywano - nie budziła wątpliwości co do jej wiarygodności. W ocenie Sądu, nie było, więc, przeszkód, by na tej podstawie, ustalić wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej, w spornym okresie, i nie było podstaw, aby nie uwzględnić, wskazanych zarobków, przy ustaleniu wysokości podstawy kapitału początkowego.

Organ rentowy, w toku procesu, wyliczył, iż z uwzględnieniem wykazanych w druku Rp-7 kwot wynagrodzeń osiągniętych w latach 1996-1998, tj. -za 1996 r. - 1887,30 zł -za 1997 r. -5755,40 zł -za 1998 r. -9209,10 zł wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z 10 lat kalendarzowych od 1989 do 1998 wyniósł 38,14%, a

podstawa wymiaru kapitału 465,65 zł. Kapitał początkowy w nowej wysokości na dzień 01.01.1999 r. wyniósł 41937,94 zł. Organ rentowy wskazał także, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z uwzględnieniem wynagrodzeń z lat 1996-1997 w dziesięcioleciu 1988-1997 wynosi 41,45% i jest korzystniejszy dla wnioskodawczynie od wyżej ustalonego. Wnioskodawczynie nie kwestionowała wskazanego wyliczenia, wskazując, że nie wnosi o nic - ponad to.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

D.J.

str.